

TERUGBLIK BESTUURLIJKE BIJENKOMST OMGEVINGSWET ZHZ, OKTOBER 2019

Hierbij treft u aan een korte terugblik met bijlagen van bovengenoemde bijeenkomst in Zuid-Holland Zuid die in oktober jl. gehouden werd in de Lockhorst te Sliedrecht.

..... dat was de centrale vraag bij deze bestuurlijke bijeenkomst. In een van de deelworkshops is deze vraag concreet gesteld. Aan de hand van voorbeelden en een afwegingskader zijn Barbera Silvis-de Heer, gemeentesecretaris van Hoeksche Waard en Emma Forsten, programmamanager in Dordrecht, hierover met alle aanwezigen in gesprek gegaan. Een uitwerking van dit gesprek is opgenomen als bijlage. De overwegingen die kunnen spelen om zaken lokaal of regionaal op te pakken zijn hierin verwoord en er zijn aanbevelingen gedaan voor het vervolg. Maar de avond had nog meer te bieden. De bijeenkomst werd voorgezeten door burgemeester Paans van gemeente Alblasserdam.

Na zijn welkomstwoord voor de 80 aanwezigen, waarin hij het belang van samenwerking en het op tijd beginnen met de voorbereiding op de omgevingswet benadrukte, ging Martien van der Kraan, gemeentesecretaris van Dordrecht, in op de ambtelijke samenwerking zoals die onder zijn voorzitterschap al een aantal jaren is georganiseerd in de regio Zuid-Holland Zuid; een project van gemeenten, provincie, waterschappen, Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio, Dienst Gezondheid en Jeugd en de Omgevingsdienst.

Vanuit dit regiobrede project was dit alweer de vierde bestuurlijke bijeenkomst die werd georganiseerd rondom de Omgevingswet. De samenwerking richt zich op onderwerpen waar een gezamenlijke aanpak meerwaarde oplevert. Rondom verschillende thema's zijn werkgroepen geformeerd zoals over werkprocessen, harmonisering en samenwerking van de drie uitvoeringsdiensten.

Vervolgens heeft Trees van der Schoot de deelnemers in een boeiend betoog meegenomen in haar kijk op de Omgevingswet en de veranderingen die de wet met zich meebrengt. Naast een stelselherziening en een ingewikkeld wetgevingsproces brengt de wet vooral een andere manier van kijken (paradigmawisseling) en een andere manier van werken (cultuurverandering) met zich mee. De volledige presentatie van Trees vindt u in de bijlage.

Na de pauze kon er naast de workshop over de samenwerking gekozen worden voor een workshop over de verhouding van de Omgevingswet tot het dualisme, die eveneens werd ingeleid door Trees van der Schoot. In de tweede keuze workshop, die werd ingeleid door Alexander Brouns, werd de vergelijking gemaakt met de transitie in het sociaal domein. In laatstgenoemde workshop werd geconcludeerd dat we voor de transitie in het fysieke

domein kunnen leren van de grote transitie in het sociaal domein (de 3D's. Om echt integraal te kunnen werken moeten beleidsmedewerkers in het fysieke domein en het sociale domein elkaar opzoeken; domeinen hebben elkaar nodig om hun doelen te halen. In de praktijk gebeurt dat vaak nog te weinig. Alexander Brouns pleit er in zijn inleiding voor om de komst van de Omgevingswet aan te grijpen om direct samen te werken. Leer elkaars taken kennen, elkaars taal spreken, en organiseer voldoende terugkoppeling naar de raad. Begin klein en werk gebiedsgericht is zijn advies.

In de keuzeworkshop over de gevolgen van de Omgevingswet voor het dualisme, is de beleidscyclus, met daarin de instrumenten van de Omgevingswet, toegelicht. Daarbij is ook ingegaan op de verdeling van de bevoegdheden tussen het college en de raad. Afhankelijk van de politieke verhoudingen moeten keuzes worden gemaakt waar de raad bij betrokken wil worden.

Een onderbelicht instrument aldus Trees is het programma. Een programma is een instrument voor uitvoering van beleid over een bepaald thema of gebied. De Omgevingswet lijkt daarmee ruim baan te geven voor de mogelijkheid van een gebiedsgerichte benadering.

Er werd gevraagd naar de rol van de Provincie. De Provincie moet haar omgevingsvisie en verordening eerder gereed hebben dan de gemeenten. Gemeenten doen er goed aan om nu al contact leggen te leggen met de Provincie voor een goede aansluiting met hun Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Tot slot werd ingegaan op het onderwerp participatie. Benadrukt is dat goede burgerparticipatie heel veel tijd kost. Het is de bedoeling van de wetgever dat bij alle instrumenten/producten participatie plaatsvindt. Geen participatie kan ook, maar dan moet de bestuurder goed motiveren waarom er geen participatie heeft plaatsgevonden. Nog niemand weet hoe de rechter omgaat met het onderwerp participatie. Trees geeft aan dat gezien de enorme toelichting die geschreven is over participatie, het een heel belangrijk onderdeel van het proces is. De verwachting is dat de rechter dat ook zal gaan vinden.

De inleidingen van de beide keuzeworkshops zijn als bijlagen toegevoegd.

Na een plenaire terugkoppeling van de drie workshops werd een geslaagde avond afgesloten door Martien van der Kraan. Door zijn vertrek naar Delft gaat de regiobrede samenwerking Omgevingswet haar inspirerende en verbindende voorzitter missen.

Opgelet! De Omgevingswet komt eraan.

Sliedrecht,
7 oktober 2019

Even voorstellen....

- Adviseren en opleiden
- Auteur:
 - Werken in de geest van de Omgevingswet
 - De gemeenteraad en de Omgevingswet
- Onderdeel van: www.omgevingswetwerk.nl
- Blogs: www.vanderschootadvies.nl
- info@vanderschootadvies.nl

Omgevingswet????

- **20%** nieuwe regels (rijk, provincie, gemeenten) voor de fysieke leefomgeving
 - = stelselherziening
 - = ingewikkeld wetgevingsproces
- **80%**
 - Paradigmawisseling: anders kijken
 - Cultuurverandering: anders werken
- Digitalisering

Fysieke leefomgeving?

- 'in ieder geval':
 - bouwwerken,
 - infrastructuur,
 - watersystemen,
 - water,
 - bodem,
 - lucht,
 - landschappen,
 - natuur (inclusief aanplant),
 - werelderfgoed
 - cultureel erfgoed
- afhankelijk van de omstandigheden van het geval
- schaars

AMBITIE

NOU GEWOON

ALLES

Loesje

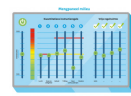
Waarom eigenlijk?

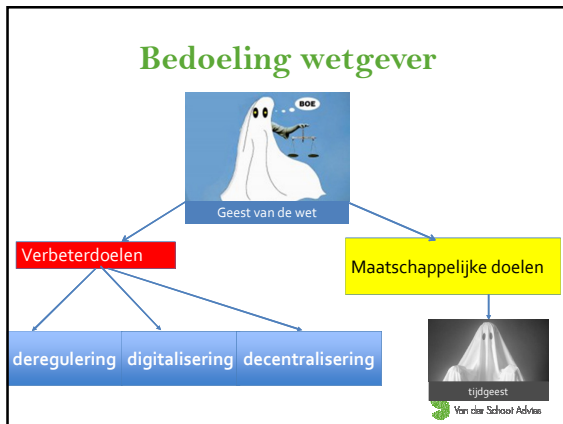
- Huidig recht is versnipperd
- Verschillen in Nederland vragen om maatwerk
- Tijdgeest vraagt om:
 - ruimte voor initiatief
 - verandering

4 verbeterdoelen

- Inzichtelijke regels: voorspelbaar, gemakkelijk te gebruiken
- Samenhangende benadering:
 - Inhoudelijk: integraal in plaats van sectoraal
 - Instrumenteel: volgens de beleidscyclus
- Ruimte voor maatwerk/initiatief
 - bestuurlijke afwegingsruimte op lokaal niveau
 - binnen '1 overheidsgedachte'
- Snellere en betere besluitvorming
 - met burgerparticipatie in een vroeg stadium
 - oproep tot 'loslaten': ja, mits in plaats van nee, tenzij
 - minder vergunningen

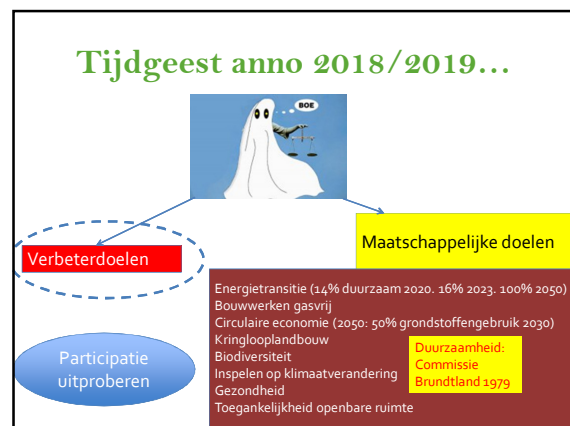
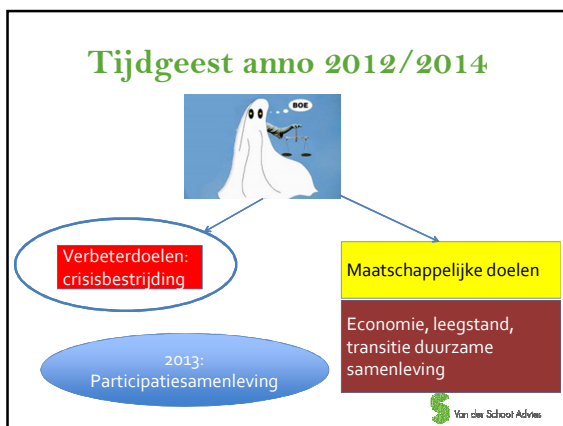
Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

- Deze wet is met het oog op
 - duurzame ontwikkeling,
 - de bewoonbaarheid van het land en
 - de bescherming en verbetering van het leefmilieu
- gericht op het in onderlinge **samenhang**

(a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en

(b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

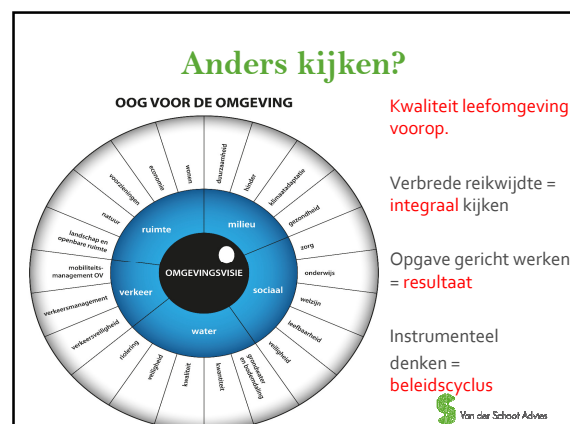
Van der Schoot Advies

Al is de wetgever nog zo snel...de tijdgeest achterhaalt hem wel!

Omgevingswet past bij al die tijdgeesten...

Van der Schoot Advies

Wat zie je dan? Andere gebieden...

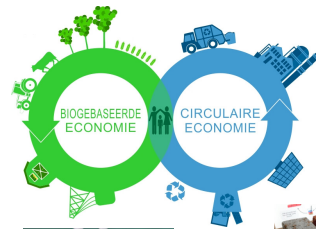
.. andere gebouwen...

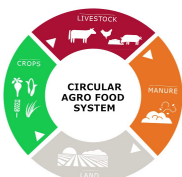
.. andere openbare ruimte

..andere economie.....

... andere landbouw....

Advies

....ander buitengebied...

Van der Schoot Advies

Kortom: andere samenleving

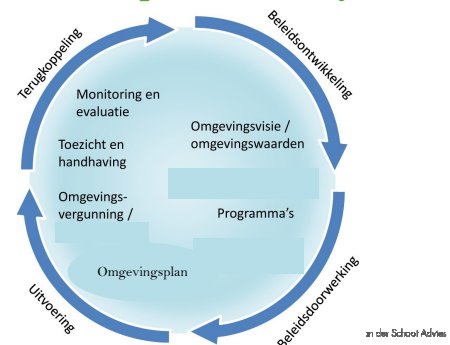
= andere overheid!

- Krachtig waar nodig, op afstand waar mogelijk:
 - **Vertrouwen** in burgers
 - **Zorgplichten** voor burgers
 - = **loslaten**, maar **handhaven** wat je wél regelt
- Maatwerk en ruimte voor initiatief: 'Ja, mits'-houding
 - = **goede** initiatief
 - + **burgerparticipatie** in **een vroeg stadium**
- Participatie in **een vroeg stadium**
 - t.b.v. 'verinnerlijking' beleid bij burgers en initiatiefnemers
 - Door zowel overheid als initiatiefnemers

Dus: 100% politiek

Andere aanpak! Beleidscyclus

1 overheidsgedachte

- Iedere overheid een **beleidscyclus**.

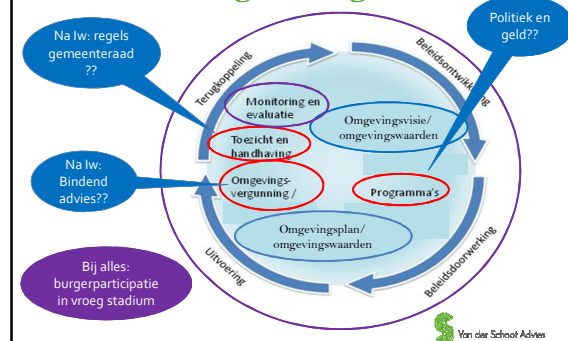
= **samenwerking**

= **afstemming**

- Binnen bandbreedte Rijk
- Provincie stuurt bij
- Waterschap heeft invloed
- Regio? Bijv. energie

Verdeling bevoegdheden

Iw: 2 belangrijke amendementen over afwijken van omgevingsplan

- **Amendement 53 Invoeringswet:**
 - raad **kan** zelf gevallen aanwijzen voor advies
 - advies **moet 'in acht genomen worden' door B&W** bij besluiten over afwijken
- **Amendement 56 Invoeringswet:**
 - raad **kan** gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag kan worden ingediend.

Dus Omgevingswet is ook....

- Herijking dualisme
- Hoe sterk wil de raad zijn?
- Rol van de griffie?
- Omgangsvormen?

Tegen de achtergrond van

- Liefst burger zelf aan zet laten
- Participatie in vroeg stadium
- Volksvertegenwoordiging: algemeen belang versus eigen belangen
- Regionale afwegingen

Omgevingsvisie

Lange termijn beleid gehele fysieke leefomgeving

- o-situatie?
- Ambities?
- Leitmotiv?
- Botsende belangen/politieke achterban?
- Keuzes?
- Stip op de horizon?
- Proces?
- Actueel houden?

Omgevingsplan

In ieder geval:

- evenwichtige toedeling van functies aan locaties + regels
- rekening houden met gezondheid

Eventueel:

- omgevingswaarden,
- regels over activiteiten
- aanwijzing moderniseringsgebieden
- welstandsregels
- regels voor participatie en indienen vergunningaanvragen

= Juridisch hoogstandje!

Keuzes

- **Wat** loslaten? Wat regelen?
- **Hoe** regelen?
- Te **handhaven**?
- **Omgevingswaarden** of andere doelen?
- Indieningsvereisten vergunningen en participatieregels?
- **Overgangsrecht 1.1.2029:** Bruidsschat of meteen 'echt' omgevingsplan?
- Raad draagt zorg voor omzetting omgevingsplan van rechtswege naar 'echt' omgevingsplan voor 1-1-2029.

Interessant: programma

- "Uitvoeringsbeleid" + maatregelen voor omgevingswaarden of andere doelen fysieke leefomgeving
- Voor thema's of gebieden

- = vrijwillig, soms verplicht

Wat gaan we doen?
Hoe? Wie? Wanneer?
En wat mag het kosten?

- Besluit van B&W.
- Raad? = geld en controle.

Hele cyclus...

- Samen met iedereen....
- Gericht op ambities omgevingsvisie

- = 'verinnerlijking' omgevingsbeleid

Hoe dan? Door participatie

....in een vroeg stadium....

Praktijk...

- Hoe krijg je mensen zover dat ze meedoen?
- Denken mensen abstract en verder dan eigen belang?
- Nimby: soms is leiderschap nodig: wanneer dan en hoe?
- Hoe voorkom je 'klantenbinding' en achterbanpolitiek?
- Wie participeert er eigenlijk?
- De ene wijk is de andere niet.
- Het ene thema is het andere niet...
- Hoe doe je dat eigenlijk?
- Graag geen fouten maken!

Gemeen!

Deel van
planschade
heeft daarom
niet meer te
worden vergoed!

Met
burgerparticipatie
in een vroeg
stadium komt
alles goed!

Al met al...

- Heel veel te kiezen....
- Cultuuromslag?
- Paradigmawisseling?
- 100% politiek

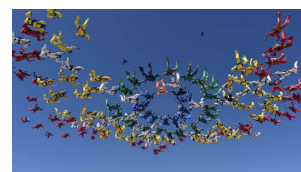

Niet doen....!!!

 Van der Schoot Advies

Wel doen....!!!

 Van der Schoot Advies

Vragen
?

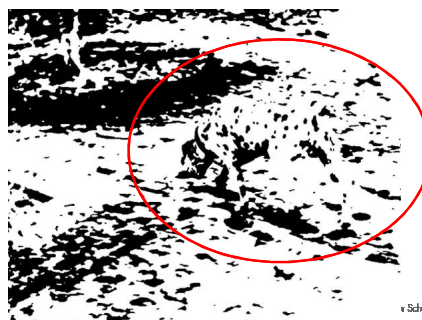
Blogs

Boeken over
handhaving en
toezicht en
buitenplans
afwijken komen
eraan!!

 Van der Schoot Advies

Nodig: anders kijken: paradigmawisseling

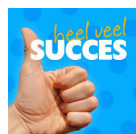

 e Schoot Advies

Slot

Rest mij..
... u allen een goede paradigmawisseling
toe te wensen!

info@vanderschootadvies.nl

 Van der Schoot Advies

Uitwerking "Workshop samen beslissen versus lokale identiteit" tijdens bestuurlijke bijeenkomst Omgevingswet ZHZ van 7 oktober 2019

"Als ik het niet snap kies ik voor lokaal beslissen."

Algemeen:

De Omgevingswet legt meer dan nu de nadruk op samenwerking. Tussen overheden onderling en tussen overheden en hun andere partners. Hoe ver willen we in die samenwerking gaan? Waar ligt het optimum tussen begrijpelijkheid voor burgers en bedrijven, efficiency en lokale beleidsvrijheid? Dit willen we in deze workshop verkennen. Onze insteek hierbij is de positie van de gemeenten.

Er hebben circa 70 bestuurders ca aan de workshop deelgenomen in 2 rondes. Er was in het algemeen een vrij brede overeenstemming over "regionale ambitie en lokaal uitwerken".

De bedoeling was om criteria op te halen voor het gesprek over de vraag waarover we regionaal of lokaal willen beslissen. Er zijn heel wat criteria genoemd:

- Begrijpelijk: Het moet uit te leggen zijn aan de burger
- Maatwerk: Rekening houden met lokale karakteristieken en verschillen
- Efficiënte uitvoering: Niet onnodig ingewikkeld maken voor uitvoerders
- Consistentie: Rechtszekerheid bieden
- Wederzijdse afhankelijkheid:
- Regionale ambitie kunnen uitvoeren
- Systeemkeuze of inhoudelijke keuze: wel of niet politiek relevant
- Betaalbaarheid
- Dienstverlening: Dicht bij de burgers blijven
- Voorkomen onderlinge concurrentie
- impact voor de burger
- politiek: Waar wil je je als gemeente mee profileren

Voor het gesprek hierover staan bovenaan politieke keuzes, die aard en karakter identiteit gemeente raken. Deze keuzes zullen we eerder lokaal maken. Systeem- en procesmatige kanten zijn politiek minder relevant, dus hierover kunnen we eerder regionaal beslissingen nemen.

GROEP 1

Milieuleges

Vraag: Gemeenten krijgen straks de keuze om weer milieuleges te gaan heffen. Nemen we de beslissing hierover lokaal of regionaal?

Lokaal: 10

Regionaal: 18

Neutraal: 1

Overwegingen:

Lokaal: Het lokale belastinggebied hoort bij de lokale overheid. Er zijn nu al veel verschillen, bijv. afvalstoffen op basis van lokale verschillen. Duurdere woningen Dordrecht hogere ozb en bijv. ook hogere milieuheffingen. Uiteraard vindt afstemming met de buren plaats. Er zijn kenmerkende verschillen tussen gemeenten. Bedrijven die meer milieubelastend zijn kosten veel tijd. Daar mag je wel wat voor vragen.

Regionaal: Lokale verschillen zijn niet uit te leggen aan de burger. Daarom zou je regionaal moeten heffen en lokaal afstemmen.

Omgevingsplan

Vraag: Elke gemeente moet een Omgevingsplan opstellen. In de bestaande bestemmingsplannen zitten nu veel verschillen, grote en kleine. Bijvoorbeeld hanteert niet iedereen dezelfde begripsbepalingen of indieningsvereisten. Hanteren we regionaal dezelfde begripsbepalingen of beslissen we dit lokaal?

Lokaal: 6 Regionaal: 22 Neutraal 1

Overwegingen:

Lokaal:

Elke gemeente is anders, regionaal is te ver weg voor de kiezer. Het zou mooi zijn om het regionaal te regelen, maar we kunnen dit niet afdwingen.

Regionaal:

- Je voorkomt dat je tegen elkaar wordt uitgespeeld door gelijke procedures te hanteren. Hoe meer uniformiteit hoe makkelijker het is voor onze partners. Hoe effectief is het als elke gemeente het anders doet?
- Het is efficiënter om het regionaal te organiseren; digitalisering wordt ook makkelijker.
- Dit zijn niet politieke onderwerpen, en kun je dus prima gezamenlijk oppakken. Alles wat instrumenteel is regionaal oppakken en de financiën en inhoud lokaal. Ook effectiever voor uitvoeringsdiensten: voor elke gemeente dezelfde regel.

Aandachtspunt: houd rekening met landelijke eisen en jurisprudentie.

Gezondheid

Vraag: Gezondheid is in de Omgevingswet een maatgevend afwegingsaspect, bijvoorbeeld een weigeringsgrond voor het verlenen van een vergunning. Gemeenten kunnen zelf bepalen wat ze onder gezondheid verstaan. Doen we dit regionaal of bepaalt elke gemeente dit voor zich?

Lokaal: 26 Regionaal: 3

Overwegingen:

Lokale verschillen zijn belangrijk; je moet je hier op kunnen profileren. Gezondheid zit dicht bij de beleving van de bewoners.

Houdt rekening met schalen: "hardcore" gezondheid geldt voor iedereen, is dus a-politiek en moet je landelijk regelen.

Je zou een regionale ambitie op hoofdlijnen kunnen formuleren, met ruimte voor lokale invulling.

Externe veiligheid

Vraag: De regels voor externe veiligheid veranderen. Nu wordt gerekend met kans x effect; de Omgevingswet kijkt alleen naar het effect. Gemeenten moeten bepalen welk risico ze acceptabel vinden. Bepalen we dit gezamenlijk of doet elke gemeente dat voor zich?

Lokaal: 3

Regionaal: 24

Neutraal: 2

Overwegingen:

Lokaal:

Je moet zelf de afweging kunnen maken of je accepteert dat je gemeente op slot wordt gezet. Regionaal afstemmen is belangrijk, maar uiteindelijk is veiligheid niet altijd objectief te bepalen. De lokale ruime moet je als gemeente niet weggeven en je moet je eigen afweging durven maken.

Regionaal:

Je bent aan elkaar overgeleverd, kijk maar naar de risicokaart. Je kunt het regionaal regelen met oog voor de verschillen per gemeente.

GROEP 2

Milieuleges

Vraag: Gemeenten krijgen straks de keuze om weer milieuleges te gaan heffen. Nemen we de beslissing hierover lokaal of regionaal?

Lokaal: 4

Regionaal: 30+

Overwegingen:

Lokaal:

Landelijk heeft bij sommigen de voorkeur. Anders lokaal. Het lokale belastinggebied hoort bij de lokale overheid. Je moet rekening houden met lokale karakteristieken. Er zijn veel verschillen tussen bedrijven.

Regionaal:

Waar het bovenlokale effecten heeft moet het ook bovenlokaal geregeld worden. Daarmee ga je onderlinge concurrentie tegen. Regionale ongelijkheid ondermijnt de uitvoering. En één systeem in de regio levert rechtszekerheid op. Je kunt kiezen voor regionaal beleid en lokaal maatwerk.

Vergunning binnen 8 weken

Vraag: Er ligt een voorstel voor een nieuw werkproces voor vergunningverlening. Het kan binnen 8 weken, maar dan moeten we strikt zijn bij de ontvankelijk verklaring: niet alle stukken (goed) ingediend, niet ontvankelijk. Maken we de keuze voor strikt toepassen van de indieningseisen regionaal of lokaal?

Lokaal: 20 Regionaal: 20

Overwegingen:

Lokaal:

Het gaat over dienstverlening en dat is een politieke keuze. Daar wil je een lokale afweging over maken.

Regionaal:

Het is een administratief proces en niet politiek. Het is efficiënt om dat regionaal te doen. Efficiency is gebaat bij uniformiteit.

Gezondheid

Vraag: Gezondheid is in de Omgevingswet een maatgevend afwegingsaspect, bijvoorbeeld een weigeringsgrond voor het verlenen van een vergunning. Gemeenten kunnen zelf bepalen wat ze onder gezondheid verstaan. Doen we dit regionaal of bepaalt elke gemeente dit voor zich?

Lokaal: 15 Regionaal: 7 Overig: 10+

Overwegingen:

Lokaal:

Extra inzetten op gezondheid moet je echt lokaal doen. Daar zit de kracht. Het is een (lokale) politieke keuze: een gemeente kan zich met dit thema profileren. Op lokaal niveau kan de uitvoering efficiënter geregeld worden.

Regionaal:

Gezondheid gaat de gemeentegrenzen te boven, het zou overal hetzelfde moeten zijn. We hebben elkaar bij dit thema nodig, samen kom je verder.

Overigens is de beste plek voor de definitie nationaal. Je kunt dit lokaal verder uitwerken.

Omgevingsplan

Vraag: Elke gemeente moet een Omgevingsplan opstellen. In de bestaande bestemmingsplannen zitten nu veel verschillen, grote en kleine. Bijvoorbeeld hanteert niet iedereen dezelfde begripsbepalingen of indieningsvereisten. Hanteren we regionaal dezelfde begripsbepalingen of beslissen we dit lokaal?

Lokaal: 7 Regionaal: 30 overig 3

Overwegingen:

Lokaal:

Je kunt hiermee accenten voor je eigen gemeente bepalen. Bij het opstellen van definities moet je aansluiten bij de beleving van de bewoners.

Als het te ingewikkeld is (als ik het niet snap), is het beter om de beslissingen lokaal te nemen.

Regionaal:

Als je wilt samenwerken is het handig om dezelfde taal te spreken. Dat voorkomt verwarring. Dit is een systeemkeuze en die is niet politiek. Een systeemkeuze kun je daarom beter op regionaal niveau maken. Dat is transparanter en levert meer rechtsgelijkheid.

Suggesties voor het vervolgproces:

- Organiseer het van onderaf
- organiseer het als leidraad voor een goed gesprek
- heb oog voor specifieke problematiek in een gemeente
- houd rekening met het schaalniveau
- maak inzichtelijk waar de wederzijdse afhankelijkheid zit

=====

Emma Forsten, Dordrecht
Astrid Nederlof, Papendrecht

oktober 2019

De Omgevingswet en dualisme

Workshop Sliedrecht,
7 oktober 2019

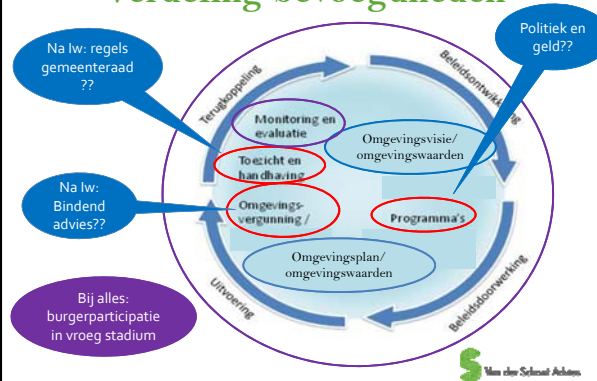

transities

- Andere economie
- Andere landbouw
- Andere overheid
- Andere samenleving
- Andere omgangsvormen overheid-burgers
- 1 overheidsgedachte

Verdeling bevoegdheden

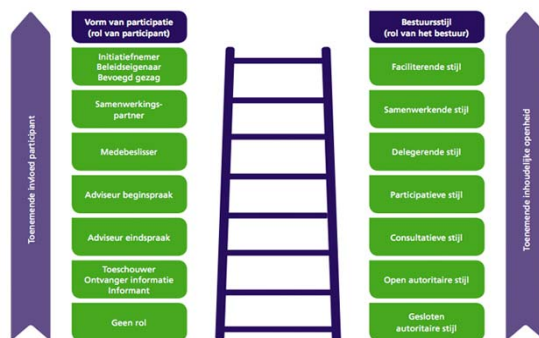
Dus Omgevingswet is ook....

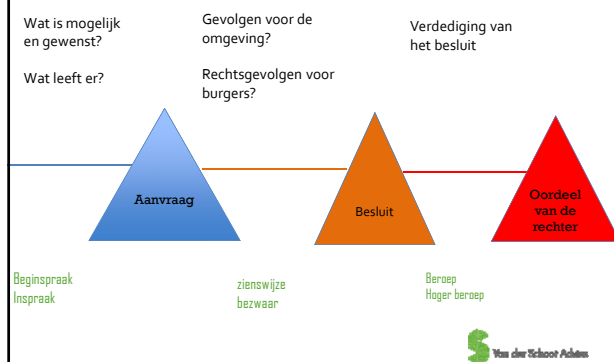
- Wat doet de raad?
- Wat doen B&W?
- Hoe sterk wil de raad zijn?
- Rol van de griffie?
- Omgangsvormen?
- Hoe doen we dat met burgers?

bestuursstijl en maatwerk

Andere vaardigheden...

Vragen

- Wat vindt u ervan?
- Is uw raad er klaar voor?
- Is uw college er klaar voor?
- Moeten nieuwe afspraken gemaakt worden? (bijv. over partijfinanciering, ondersteuning, scholing?)
- Hoe staat het met uw griffie?
- Is participatie bij u vanzelfsprekend?
- Waar loopt u tegenaan?
- Moet uw organisatie anders gaan werken?
- Is het niet allemaal flauwekul: oude wijn in nieuwe zakken?

Slot

Rest mij..
... u allen een goede paradigmawisseling toe te wensen!

info@vanderschootadvies.nl

Leren bij de Omgevingswet van andere decentralisaties (3D)

Bijeenkomst Zuid-Holland Zuid
7 oktober 2019

Even voorstellen?

- * senior juridisch medewerker Sociaal Domein
- * meedenker in de samenwerking van 7 gemeenten: werkgroep Juridisch
- * voorzitter en lid van 3 externe bezwaarcommissies
- * training, advies, coaching en auteur van "Succesvol procederen in het bestuursrecht, ook voor niet-juristen", 2018)

Maatschappelijke doelen Ow (art. 1.3)

Deze wet is met het oog op

- duurzame ontwikkeling,
- de bewoonbaarheid van het land en
- de bescherming en verbetering van het leefmilieu

- gericht op het in onderlinge **samenhang**

- (a) bereiken en in stand houden van een **veilige en gezonde** fysieke leefomgeving en een **goede omgevingskwaliteit**

en

- (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Taken en bevoegdheden bestuursorganen (art. 2.1 Ow)

lid 1. Een bestuursorgaan (...) oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit **met het oog op de doelen van de wet**, tenzij daarvoor specifieke regels zijn gesteld.

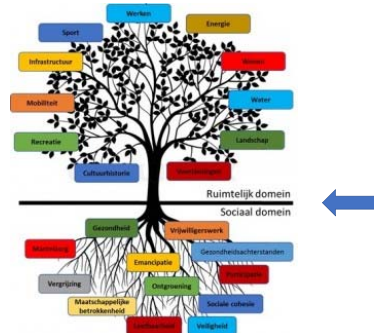
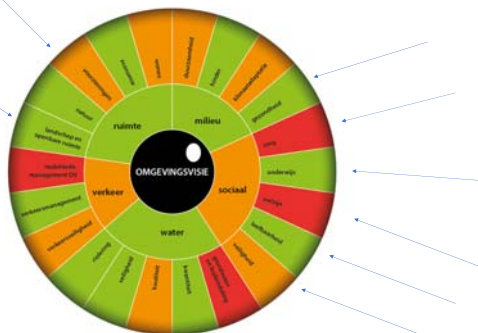
lid 2. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met **de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen**.

lid 3. Bij de op grond van deze wet gestelde regels kan de toepassing van het eerste en tweede lid worden uitgewerkt of begrensd. Deze uitwerking of begrenzing kan in ieder geval betrekking hebben op:

- a. het waarborgen van de **veiligheid**,
- b. het beschermen van de **gezondheid**,
- c. het bevorderen van de **toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen**.

4. Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in ieder geval rekening gehouden **met het belang van het beschermen van de gezondheid**.

Dus wel
Veel
raakvlakken
??

Berlijnse muur, behalve voor raadsleden...

Raakvlakken: sociaal en fysiek domein

- Ken elkaar(s) expertise en raakvlakken
→ sociaal domein kent sociale kaart (beter)
→ projecten als 'big data'
- In feite dezelfde begrippen:
 - sociaal domein: beleidsvrijheid, integrale afwegingen en maatwerk
 - fysiek domein: flexibiliteit, burgerparticipatie en maatwerk
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Beschermd wonen, Werkgelegenheid, ook voor mensen met beperking
- Bij het stellen van regels in het omgevingsplan 'in ieder geval rekening houden met gezondheid'
 - Is dat gezondheid als volgezonderheid (niet)?
 - Nee, het is breder bedoeld: gezondheidsbevordering
 - Maar wat het is en welke ambities bepaalt de gemeente zelf
 - Gemeenteraad bij omgevingsplan en omgevingsplan
 - 88W bij omgevingsplan, omgevingswetgeving en beleidsregels

Bij alle besluiten rekening houden met toegankelijkheid openbare ruimte voor iedereen →

Zie week van de toegankelijkheid start 7 okt. 2019; mensen met beperking

Samenwerking inhoudelijk is ook nodig voor aanpak ondermijning en criminaliteit (zie openbare politiebasis: Gezondheidswetgeving en lokale vraag onderwerpen drugscriminaliteit. Omdat er veel loodsen leegstaan en er geen financieel perspectief is voor sommige mensen of schulden, stellen zij hun gebouwen ter beschikking als drugslab → Wet gemeentelijke schuldhelpverlening) vb van wijkregisseur: geen hoge struiken in de buurt van de daklozenopvang, omdat daarin dan wordt gepoept en geplaat en er overlast ontstaat voor de omwonenden.

.. andere openbare ruimte

Lessen raakvlakken processueel

- Samenwerken en Integraal werken
- Gebiedsgericht werken
- Eerst transformatie (van gedachte wisselen / integraal samenwerken) en daarna omvormen naar transitie (gebruik vernieuwing en gebruik afwegingsruimte): niet wachten, maar starten
- Werk bij voorbereiding direct samen met verschillende disciplines in de uitvoering: medewerkers beleid, ict, financiën, juridisch, communicatie intern en extern (!) en andere mw in de uitvoering voor praktische uitvoerbaarheid van beleid en visies! → zo mogelijk in de regio
- Bijvoorbeeld 1 vaste dag in de week de validatiecycli naast en bij elkaar item zijn
- het bevorderen van intersectorale samenwerking binnen de organisatie. Het sociaal domein en het veiligheidsdomein hebben elkaar nodig, net als het sociale en fysieke domein (energietransitie/ armoedebestrijding, wonen en zorg).
- Investeer in het begrijpen van elkaars (vak)taal → beperk nieuwe termen ('botsproeven') en afkortingen
- Bedenk vooraf welke informatie en data tussentijds beschikbaar moet zijn (vast terugkoppelmoment) om beleid en visies bij te stellen: organiseer informatiebehoefte Raad
- Plaats (in startfase of overgangstijd) meest ervaren medewerkers aan de voorkant van bijvoorbeeld bij een aanvraagproces

Lessen raakvlakken processueel

- Begin klein en met experimenten (pilots). Geldt ook voor integraal werken. Gaat het dan fout, dan valt het nog mee
- Integraal- en samenwerken: hoe stel je integraal werken in terwijl medewerker ook vakspecialisatie kan behouden? → probleem bij sociale wijkteams en gebiedsgerichte teams
- Voorkom bloedgroepenstrijd zoals in sociaal domein: hulpverleners en andere uitvoerders maar ook tussen beleid - juridisch - uitvoering
- Keukentafelgesprekken / vroege burgerparticipatie: dezelfde vaardigheden → uitgaan van het effect dat wij (variëert de burger) samen willen bereiken
- Betrek alle (keten)partners of externe belanghebbenden vroeg bij ontwikkelingen
- Hoe krijg je de groepen waar het sociaal domein vaak mee te maken heeft (lage inkomens, veel mensen met afstand tot de buitenwereld en taalproblemen) zover dat ze gaan participeren bij besluiten over de fysieke leefomgeving? Of blijft het fysiek domein iets van de witte westerse rijke man/vrouw?
- Hoe kun je de aanpak bij ondermijning op elkaar afstemmen?

Soms wil...af en toe een vogel....

Lessen raakvlakken juridisch

Werken met open en vage normen (CivB zet er nu al een streep door vanwege rechtszekerheid).

voorbeeld Wmo: resultaatgericht indiceren → 'recht op schoon huis (huishoudelijke hulp)' concrete invulling overgelaten aan overleg hulpbehoevende en organisatie die hulp leverde (na aanbesteding); De CivB maakt hier korte metten mee wegens rechtszekerheid: als burger heb je recht om concreet en specifiek te weten waar je aan toe bent (soort activiteit van hulp, frequentie per week en tijd die hiervoor nodig is).

vb gebouwen zijn toegestaan als ze passen in de stedenbouwkundige structuur van de omgeving en duurzaam zijn.

- Wat is de stedenbouwkundige structuur: wie bepaalt dat? Kun je over van mening verschillen.
- Wat is duurzaam? Moet duurzaam zijn in de zin van Brundtland (geen grondstofverspilling en geen afval produceren zodat generaties na ons hetzelfde met de aarde kunnen dan wij nu. Maar wordt vaak verkeerd opgevat: monument is ook duurzaam (dus niet). Het gebouw is duurzaam want energieneutraal). Dus: wordt op de werkvloer bepaalt wat duurzaam is of is dat een ambitie van de gemeenteraad.
- Zonder concrete en duidelijke keuze, maakt de medewerker aan de balie in gesprek met de burger/initiatiefnemer de concrete invulling en motivering van het beleid en de visie!

Vb. verwijzing in open verordeningen naar beleid: nader te bepalen in nadere regels en uitwerking in beleidsregels

Probleem bij integraal samenwerken: hoe delen wij info en staat dit samenwerken in verhouding met privacy?

Meer invloed civiel- en strafrecht op bestuursrecht

vb. Bestuurlijke boete Participatiewet 100% fraudevordering → sluit niet aan bij strafrechtpraktijk volgens CivB: → correctie naar 25/50/75 en 100% en al of niet optiel én beoordeling draagrecht(periode).

Par. 18.14 zoals ingevoegd door de Invoeringswet: bestuurlijke boete: o.a. bij regels voor activiteiten in het Omgevingsplan over gebruik of staat van open erven of (pr)reinen of het gebruik van gebouwen of over het tegengaan van hinder (art. 18.12 lid 1) en bij cultureel erfgoed/wereid(erfgoed).

Lessen raakvlakken financieel

- Klachten Gemeenteraden: missen grip op de jeugdzorg: bij samenwerking, bepaal vooraf hoe financiële gevolgen in beeld te krijgen en hoe financiële stromen te beïnvloeden; geen black soot! Maatwerk maakte het sociaal domein / vooral Jeugdwet (en Wmo) fors duurder! Zie Eindhoven en Venlo: → wethouders Venlo stapten op om tekort Jeugdzorg
- Gaat maatwerk het fysiek domein ook duurder maken? → nu afspraken Raad - B&W maken: wanneer en welke tussentijdse fin. Info!
- Positieve nieuws: Omgevingswet is voorsnog geen bezuiniging zoals in sociaal domein! Maar: ... is er na de tekorten op het sociaal domein, wel (genoeg) geld voor het fysiek domein?
- Gaat de transitie naar de duurzame samenleving gepaard met subsidies?
- Moet er geïnvesteerd worden in (andere soorten)woningbouw?
- Kortom: bij het financieel beleid zal misschien ook een omschakeling moeten komen naar gebiedsgericht financieren?

Vragen aan de groep

- Wat leert Omgevingswet van 3 D's?
- Wat vindt u belangrijk van de 3D's voor Omgevingswet?

Conclusie

- Wat kunnen we veel van elkaar leren!
- Wat levert dat een betere fysieke leefomgeving op!